

De Groene Entree, Den Haag

TOEGANGSPOORT VOOR EEN STAD MET ALLURE

Wie aankomt in het station van Den Haag Centraal, kan alle kanten op: de bedrijvige stad in of, met even weinig stappen, het Haagse Bos. Voor veel bezoekers, toeristen, pendelaars en Hagenaren is het station de toegangspoort tot de stad. Den Haag heeft negen van die 'stadsentrees' gedefinieerd waar de rode loper wordt uitgerold voor al wie de stad binnenkomt. Met een grondige herinrichting krijgt het station binnenkort de allure die het verdient.

DELVA Landscape Architects interpreteerde het station als de 'groene entree' van Den Haag als onderdeel van het programma 'Stadsentrees'. Hun winnende plan omvat een uniek gebied met onder andere het Koningin Julianaplein aan het station, de groene zone van de historische Koekamp, het Malieveld en het Haagse Bos, en een aantal lanen. Door een integrale benadering van landschapsontwerp, cultuurhistorie, mobiliteit, programmatische invulling en technologie is het plan voor de groene entree uniek. Het draagt een onmiskenbaar Haagse eigenheid in zich.

VERDICHTEN, VERGROENEN EN VERDUURZAMEN

Den Haag heeft de ambitie om tegen 2012 in totaal 25.000 extra woningen toe te voegen in het binnenstedelijke gebied. Zo'n 10.000 daarvan zullen in de directe omgeving van de groene entree gebouwd worden. Die verdichting betekent onvermijdelijk meer druk op verkeer, openbare ruimte en groen. Een duidelijke en daadkrachtige systeemsprong op het gebied van mobiliteit is noodzakelijk om verdichting gepaard te laten gaan met een verbetering van het woon- en leefklimaat. Den Haag heeft een uitgetekende Mobiliteitsagenda die richting geeft aan nieuwe ontwikkelingsprojecten, waarbij de stad een volledig bewandelbare zone wordt die het toenemende fietsgebruik faciliteert en het openbaar vervoer alle ruimte geeft om zich verder te ontwikkelen. De insteek is er een van ruimte creëren door – binnen bepaalde gebieden – minder ruimte te geven aan rijdende en geparkeerde auto's. Waar mogelijk moet het bestaande voetgangersgebied zich verder uitbreiden als een olievlek. Door betere en wandel- en fietsverbindingen ontstaat een duurzame, leefbare stad van de toekomst.

TOEGANGSPOORT

Op korte afstand van de groene entree liggen vele ministeries, ambassades en NGO's, het Provinciehuis, het museumkwartier en de Haagse binnenstad. Veel meer dan een verkeersknooppunt is deze entree dus ook een symbolische toegangspoort. Met de groene entree geeft Den Haag haar visitekaartje af aan de duizenden pendelaars, bezoekers en toeristen uit binnen- en buitenland die via Den

*Steven Delva, DELVA
Landscape Architects
/ Urbanism*

Haag Centraal de stad binnenstromen. Al vanonder de imposante Stadshal voelen ze de grandeur, de elegantie en de internationale allure van Den Haag, stad aan zee en juridische hoofdstad van de wereld.

Vier entiteiten vormen samen de groene entree: het Koningin Julianaplein, de Koekamp of hertenkamp, het Koninklijk Stadspark en het Malieveld. Een ensemble van groene ruimten omsloten door de typische lanen van Den Haag.

VLOEIENDE OVERGANGEN

De groene entree verbindt gebieden met elkaar die in de loop van de jaren van elkaar geïsoleerd zijn geraakt. Het begint al in de open Stadshal, die aansluit op het station en naadloos verderloopt in het Koningin Julianaplein. Geen smalle deuren of poorten maar een weids uitzicht over groen en levendigheid. Het plein biedt zowel een plek van oriëntatie, als een aangename verblijfsruimte en transfergebied. De ruimte loopt van het plein ongedwongen door in de verbonden Koekamp. Hier staat het contrast tussen de drukke binnenstad het rustige, aangename en weelderige groen op scherp: een kruispunt dat de verscheidenheid van de stad blootlegt.

STADSHAL EN KONINGIN JULIANAPLEIN

Wie het station verlaat, komt terecht in de ontspannen verblijfsruimte van de imposante Stadshal. De Stadshal, met haar unieke plafond van Recht en Vrede, huisvest ho-

“Dit grote groengebied is van oudsher een belangrijk beeld- en imagobepalend onderdeel van Den Haag”

reca- en retailzaken wordt gebouwd naar een ontwerp van DELVA en Powerhouse. Het Koningin Julianaplein, dat vandaag met zijn stedelijke karakter in schril contrast staat met de groene zone van de Koekamp en het Haagse Bos, wordt straks een overgangsruiimte waar het prettig verblijven is. Het nieuwe groene stadspark start al onder de Stadshal en vloeit uit in zijn groene omgeving. Door de relatie tussen plein en park te versterken, ontstaat een grotere ruimte die uitnodigt om te bewegen en te verblijven. Bewegen aan de schaduwkant, verblijven in de zon. De ruimte en schaal doen recht aan die van de Stadshal en het nieuwe Koningin Julianagebouw. Het kloppende hart van het plein is een paviljoen met waterspeelplek. Het beeld van Koningin Juliana wordt in het verlengde van de Bezuidenhoutseweg geplaatst. Deze forse bomenlaan vormt het scharnierpunt tussen plein en park.

KONINKLIJK STADSPARK MET KOEKAMP

Het grote groengebied Haagse Bos, Malieveld en Koekamp is van oudsher een belangrijk beeld- en imago-bepalend onderdeel van Den Haag. Het Haagse Bos is het oudste stadspark van Nederland. De Koekamp werd in 1839 heraangelegd in landschapsstijl door de bekende landschapsarchitect J. D. Zocher jr., wiens stijl er nu nog herkenbaar is. Gaandeweg raakte de zone van Malieveld en Koekamp geïsoleerd van de stad en het Haagse Bos. Het gebied is vandaag een onduidelijk allegaartje van ruimtes, die in het plan van DELVA Landscape Architects opnieuw coherentie krijgen en in ere worden hersteld. Zo ontstaat een samenhangend stadspark dat zich uitstrekt van de Utrechtsebaan tot aan de Prinsessengracht met in de Koekamp pal in het hart.

Middenin de Koekamp ligt de thuisbasis van het Staatsbosbeheer, nu nog een beetje verscholen binnen het hertenkamp. DELVA integreert de plek bij het heraangelegde Zocherpark, zodat de uitvalsbasis op een eilandje komt te liggen, omlijst door water. Dat eiland vormt de stapsteen vanuit de stad of het Koningin Julianaplein naar het Haagse Bos. De gedeeltelijke overkapping van de Utrechtsebaan opent deze hele zone voor zachte weggebruikers. Er komt een fiets- en wandelverbinding tussen het stadspark en

- 1 Het nieuwe paviljoen vormt het hart van het Koningin Julianaplein.
- 2 Ingang van de fietsenstalling voor 8500 fietsen.
- 3 De Stadshal als onderdeel van het Koningin Julianaplein.

© DELVA Landscape Architects / Urbanism

1

© DELVA Landscape Architects / Urbanism

2

© DELVA Landscape Architects / Urbanism

3

het Haagse Bos. De herdachte waterstructuur van Zocher begeleidt mens en dier tussen bos en park. De Koninklijke as tussen het Paleis Noordeinde en het Huis ten Bosch wordt eindelijk hersteld met een wandelburg over de Utrechtsebaan.

MALIEVELD KRIJGT SPORTBAAN

Het Malieveld is vandaag een grote open ruimte die vandaag vooral gebruikt wordt als manifestatieveld. Daarbij komt nu een interessant nieuw element: de Maliesportbaan. Op de plek waar ooit het Maliespel – vergelijkbaar met croquet – gespeeld werd, komt een langgerekt, uniek element dat vele sporten faciliteert. Het spel van weleer kan weer gespeeld worden, net zoals hedendaagse sporten op een tapijt dat veel weg heeft van een kunstwerk. De inspiratie voor de vormgeving van de strook komt van het laatste, onvoltooide werk van Mondriaan, de Victory Boogie Woogie. De nieuwe invulling brengt het kunstwerk naar de moderne tijd en introduceert digitalisering in de openbare ruimte. Verlichting gekoppeld aan beweging of een mobiele app zorgt ervoor dat de voorbijgangers

- 1 Zicht vanuit het nieuwe stadspark op de nieuwe ontwikkeling op het Koningin Julianaplein.
- 2 Zicht op het actief Malieveld met op de voorgrond de Mondriaan-sportbaan.
- 3 De nieuwe entreepoort als verbindend element tussen Paleis Noordeinde en Huis ten Bosch.

zelf de openbare ruimte creëren op het gewenste moment.

PLANNING

DELVA Landscape Architects – Urbanism werkt momenteel samen met het ingenieursbureau Den Haag verder aan de uitwerking van de verschillende deelgebieden zoals het Koningin Julianaplein, Stadspark, Malieveld, Overkapping Utrechtse baan en de verschillende nieuwe bruggen. De werkzaamheden aan het Koningin Julianaplein zijn al gestart. Dit gebied wordt samen met de stadshal opgeleverd in 2019. ■

→ **Meer info**
www.delva.la